

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9

DIDAKTICKÝ TEST 3

Jméno a příjmení

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

1 bod

1 Která z následujících vět obsahuje pravopisnou chybu?

- A) Klub bleskově vypadl z pohárových předkol a v pěti ligových kolech posbíral jen osm bodů.
- B) Mnoho lidí bere jeho vítězství jako povinnost, ale jeho výsledky jsou opravdu vyjimečné.
- C) Účastníci letošního závodu opět vystoupají na sedm vrcholů s nadmořskou výškou vyšší než tisíc metrů v delší i kratší variantě trasy.
- D) Na základě zkušeností z předcházejících ročníků se pořadatelé zaměřili rovněž na fanoušky a doprovod závodníků.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2–5

Gilgameš se rozhodl postavit mohutné hradby **kolem** svého města. Na stavbu hradeb svolal všechny obyvatele města, muže, ženy i děti, všichni museli na opevnění pracovat. Kopali základy, pálili cihly, stavěli od rána do tmy a odpočinek jim odměřoval **sám** Gilgameš. Nikdo nesměl myslit na nic jiného než na mohutnou stavbu, nikdo se nesměl zabývat ničím jiným než stavbou. Gilgameš rozptýlil po rozlehlém staveništi celé rodiny. Otec **často** neviděl po dlouhé dny svého syna, muž svou ženu, matka dceru. Nebylo času na rozmluvy, na přátelské besedy, nebylo času na radost, všechen čas pohlcovala stavba hradeb. Gilgameš pospíchal, nedopřál odpočinku sobě ani svým poddaným. Když za svitu hvězd končila denní dřina, padali dělníci na místě únavou a usínali **uprostřed** svého náradí. Sotva se slunce dotklo obzoru, už budil Gilgameš ranami do bubnu znovu své poddané a přiděloval jim práci.

(Zamarovský, V., Gilgameš)

1 bod

2 Vyberte, kolik slov v textu bylo vytvořeno pomocí předpony roz-:

- A) dvě slova
- B) tři slova
- C) čtyři slova
- D) pět slov

max. 2 body

3 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá textu (A), či nikoli (N):

	A	N
3.1 Text je ukázkou epiky.	☐	☐
3.2 Text můžeme označit jako bajku.	☐	☐
3.3 V textu převažuje popis místa.	☐	☐
3.4 V textu se vyskytuje přímá řeč.	☐	☐

1 bod

4 Vyberte variantu, v níž jsou správně určena vyznačená slova jako slovní druhy (je dodrženo pořadí slov):

- A) příslovce, zájmeno, příslovce, předložka
- B) předložka, zájmeno, příslovce, příslovce
- C) předložka, příslovce, příslovce, příslovce
- D) předložka, zájmeno, příslovce, předložka

max. 2 body

5 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda prokazatelně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N):

	A	N
5.1 Všichni obyvatelé města, tedy muži a ženy, trávili veškerý čas na stavbě opevnění.	☐	☐
5.2 Gilgameš při stavbě na vše osobně dohlížel.	☐	☐
5.3 V době stavby si lidé našli čas si spolu promluvit.	☐	☐
5.4 Stavba opevnění všechny hodně vyčerpávala.	☐	☐

max. 4 body

6 Přiradte správně druhy vedlejších vět, které jsou zvýrazněné.

(Každý druh vedlejší věty se vyskytuje pouze jednou. Nebudou tedy využity všechny možnosti.)

- 6.1 Málokdo měl ještě sílu běžet a na občerstvovacích stanicích jsme se dovídali, **jak si postupně zlepšujeme pořadí**, což bylo motivační. ()
- 6.2 Právě Beskydy jsou totiž místem, **kde jsou významné a kvalitní zdroje vody**, která po úpravě směřuje k odběratelům v kraji. ()
- 6.3 Kastelán karvinského zámku se prostorem někdejší Karviné rád prochází, **ačkoliv tam nikdy nežil** a k místu nemá žádnou citovou vazbu. ()
- 6.4 Ředitel se chystal propustit právníka nemocnice, **aby ho nahradil jistou advokátní kancelář**, která mu na oplátku zajistí jinou službu. ()
- A) předmětná
B) přívlastková
C) podmětná
D) příslovečná časová
E) příslovečná přípustková
F) příslovečná účelová

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 7

Na chirurgickém o*ělení pro jistotu neo*álili operaci kolene nadějného sportovce, ten se bolesti nepo*al a po uzdravení po*al fantastický výkon.

(Renáta Drábová)

1 bod

7 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit d/dd tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou d/dd uvedena v odpovídajícím pořadí?

- A) dd – dd – dd – d
B) dd – d – dd – d
C) d – dd – dd – d
D) dd – dd – d – d

1 bod

8 Ve kterém z následujících souvětí je zapsána správně interpunkce?

- A) Chtěl jsem jen získat pár hodin pro sebe, abych si mohl všechno rozmyslet a promluvit si ještě s Petrem.
- B) Ruce se mi třásly, že jsem nebyl schopen pořádně udržet řízení a v hlavě mi hučelo.
- C) Také otec, který si jako hodinář zakládal na pravidelnosti porušil svůj rozvrh a odešel dřív.
- D) Bratranec zaklepal na dveře, aby zjistil není-li někdo nemocný.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 9

Pokud pes celou misku nevyprázdní, odeberte mu ji a dejte znovu až v době, kdy je zvyklý na další krmení, například večer.

(Renáta Drábová)

1 bod

9 Vyberte správné tvrzení o textu:

- A) Souvětí obsahuje čtyři věty, z toho jedna je vedlejší přívlastková, souvětí je podřadné.
- B) Souvětí obsahuje pět vět, z toho dvě jsou hlavní, souvětí je souřadné.
- C) Souvětí obsahuje čtyři věty, z toho jedna je vedlejší přívlastková, souvětí je souřadné.
- D) Souvětí obsahuje čtyři věty, z toho jedna je vedlejší příslovečná podmínková, souvětí je podřadné.

1 bod

10 Která z následujících vět obsahuje pravopisnou chybu?

- A) Celý problém vyplívá z náročné situace, která se tu vyvrbila.
- B) Zveřejněná pravidla platí pro všechny, výjimku tvoří pouze noví žadatelé.
- C) Vír nevyřízených záležitostí mě stahoval pod hladinu, všechno ve mně spouštělo poplach.
- D) Z okraje lesa se ozývalo štěkání, žena vyčerpaná únavou ztratila na chvíli vědomí.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 11–14

TRUFFALDINO: To se povedlo. Tolik lidí si může nohy uběhat, aby si sehnali aspoň jednoho pána, a já mám teď rovnou dva, setsakra jak to všechno stačím: Dvěma pánům těžko sloužit. Těžko? A proč ne? Proč by jim člověk nemohl sloužit oběma dvěma a brát plat dvakrát a jíst za dva? A ještě lepší by bylo, kdyby to hodně dlouho neprasklo. A i když to praskne – tak co z toho? Nic! Když mě jeden vyhodí, budu se držet druhého. Jako že jsem na tohle borec. Já to zkusím. A kdyby to vydrželo jenom den – já to zkusím! Na své si koneckonců přijdu, kdyby na sůl nebylo! Jen sebou hodit! Půjdem na poštu jedním vrzem pro oba! (*Chce odejít.*)

SILVIO (*vejde, pro sebe*): To je sluha Federiga Rosponiho! (*Truffaldinovi.*) Kamaráde...

TRUFFALDINO: Přejete si?

(*Goldoni, C., Sluha dvou pánů*)

1 bod

11 Vypište z textu synonymum pro spojení *ten nejlepší*.

max. 2 body

12 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá textu (A), či nikoli (N):

	A	N
12.1 Text je ukázkou dramatického žánru.	☐	☐
12.2 V textu se vyskytují i slova hovorová.	☐	☐
12.3 V textu je veden pouze dialog.	☐	☐
12.4 V textu vystupuje i vypravěč.	☐	☐

1 bod

13 Vyberte, které tvrzení nejlépe odpovídá textu:

- A) Truffaldino se rozmýšlí, zda zvládne dělat sluhu dvěma pánům, do toho tam přijde Silvio.
- B) Truffaldino si spočítá, že dělat sluhu dvěma pánům je i finančně výhodné, a rozhodne se, že to zkusí.
- C) Truffaldino se bojí, že pokud bude dělat sluhu dvěma pánům, určitě to praskne a oba ho vyženou.
- D) Truffaldino stále neví, co si s nabídkou dělat sluhu dvěma pánům počít, stále váhá.

max. 2 body

14

- 14.1 Vypište z textu slova, která obsahují dvojhlásku.
- 14.2 Vypište jednoslabičné podstatné jméno, které je příbuzné se slovem *platit* a zároveň se skloňuje podle vzoru *hrad*.

max. 4 body

15 Přiřadte k jednotlivým souvětím tvrzení (A–F), které danému souvětí odpovídá:
(Každou možnost z nabídky A-F můžete přiřadit pouze jednou, nebudou tedy využity všechny možnosti.)

- 15.1 Ještě nás čekají poslední chvíle napětí, než budou ceny rozdány. ()
- 15.2 Ve své kuchařce se pochlubila, jak polévky kombinuje s vhodnými sendviči. ()
- 15.3 Dokument líčí pokrok od dob, kdy se nemoci léčily zaklínadly a lektvary. ()
- 15.4 Série prohraných zápasů se zastavila až v momentě, kdy nastoupil nový trenér. ()

- A) V souvětí je pouze jedno sloveso dokonavé, a to je v trpném rodě.
- B) V souvětí je pouze jedno sloveso dokonavé, a to je v činném rodě.
- C) V souvětí jsou dvě slovesa dokonavá, pouze první z nich je v činném rodě.
- D) V souvětí jsou dvě slovesa dokonavá, pouze první z nich je v trpném rodě.
- E) V souvětí jsou dvě slovesa nedokonavá, pouze první z nich je v činném rodě.
- F) V souvětí jsou dvě slovesa nedokonavá, pouze první z nich je v trpném rodě.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Stalo se jednou, že ovdovělá šlechtična paní Římská se neprávem rozlobila na svého poddaného sedláka. Ať vysvětloval, jak chtěl, ona ho odmítala slyšet a donutila ho, aby ji zaplatil tři kopy grošů za provinění, jehož se nedopustil.

Vypravil se tedy sedlák za bratrem Palečkem a prosil ho o přímluvu a pomoc. Paleček ho vyslechl, poznal, že se mu křivdí a pravyl:

„Rád *****, abys ty peníze dostal zpět. Příklad v neděli k paní Římské, já tam budu u oběda.“

(Recepty na zajímavé hodiny českého jazyka a literatury pro 2. stupeň ZŠ a víceletá gymnázia)

max. 4 body

16 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

1 bod

17 Kterou z následujících možností nelze použít na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) ti pomůžu
- B) se přičiním
- C) ti nabídnu
- D) se postarám

1 bod

18 Vypište, které postavy se v textu vyskytují.

max. 4 body

19 Přiřadte k jednotlivým definicím literární žánr (A–F), který patří na vynechané místo (*****) v definici:

(Každou možnost z nabídky A-E můžete přiřadit pouze jednou. Nebudou tedy použity všechny možnosti.)

- 19.1 Veršovaný nebo prozaický alegorický příběh, v němž zvířata, rostliny nebo věci jednají jako lidé, se nazývá *****. ()
- 19.2 Veselá divadelní hra ukazující život z jeho veselé stránky se nazývá *****. ()
- 19.3 Chronologický záznam historických událostí zachycuje *****. ()
- 19.4 Krátká satirická báseň ukončená pointou se nazývá *****. ()

- A) epitaf
- B) komedie
- C) legenda
- D) epigram
- E) kronika
- F) bajka

3 body

20 Seřadte jednotlivé části textu tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) Řekl matce, že by s námi do kina šel docela rád, zejména půjde-li o vzdělávací nebo zábavný film, jinak že by si nerad kazil oči.

B) A také ne pátek, kdy má schůzku s jedním inženýrem, co míval továrnu na mýdlo a teď je metařem na Žižkově. Nakonec souhlasil se středou a napsal si modrou tužkou do zápisníku poznámku: pozván dcerou a zetěm na biografické představení, pozvání přijal, V. V.

C) „Měli bychom vzít dědu také do kina!“ navrhl jednou otec matce. Matka, která si nebyla jista, zda by děda měl o něco takového zájem, se ho zeptala, zda by do biografu chtěl jít.

D) Když se dozvěděl, že dávají starou veselohru s Vlastou Burianem, byl pro. Pak listoval v zápisníku a chtěl vědět, kdy se to má do kina jít. Matka pravila, že to je jedno, že to může být kterýkoli den v týdnu. Děda se znovu podíval do zápisníku a zjistil, že by se mu nehodil čtvrtek, kdy se má sejít s jedním penzistou, který mu opatřil papírové odřezky.

E) Děda si vzpomněl, že byl v kině dvakrát. Jednou, když dávali pěkný film Svatý Václav, o kterém psali tenkrát v katolickém kalendáři, a podruhé, když ukazovali nějaký film z první světové války.

(Kraus, I., Číslo do nebe)

20.1 _____

20.2 _____

20.3 _____

20.4 _____

20.5 _____

1 bod

21 Vyberte variantu, v níž se vyskytuje nevyjádřený podmět:

- A) Všichni dostali na přípravu stejný čas.
- B) Všichni soutěžící dostali na přípravu stejný čas.
- C) Dostali jsme na přípravu stejný čas.
- D) Oni dostali na přípravu stejný čas.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 22–26

Stonožka

Já vám nemám tyhle lidi rád
Co se nechťej a neuměj smát
Řekněte mi má to smysl
Pořád si kabonit mysl
Vždyť si člověk může brát
Příklad ze zvířat

Dejme tomu stonožka
Co má práce s obouváním
Jen se oběda dočká
Začne se zouváním
Na každou totiž nožku
Má ponožku v botě vložku
A stačí bláta trošku
Prošoupe rohožku

Ta snad má právo mít
K zoufalství vlohy
Co to jen musí být
Když ji rozbolí nohy

Mám-li vztek víc než trošku
Že bez práce mám jenom hlad
Vzpomenu na stonožku
A jsem na světě rád

(Voskovec, J., Werich, J., Máme za to)

1 bod

22 Vypište z textu podstatná jména slovesná.

1 bod

23 Která z následujících možností nejlépe vystihuje vyznění textu:

- A) nepropadejte zoufalství
- B) stonožka to nemá lehké
- C) lepší je mít veselou mysl
- D) jsou lidi, co se pořád mračí

max. 2 body

24 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá textu (A), či nikoli (N):

	A	N
24.1 Text je ukázkou epiky.	☐	☐
24.2 Text reprezentuje bajku.	☐	☐
24.3 V textu je použit rým sdružený.	☐	☐
24.4 Ve třetí sloce mají liché verše lichý počet slabik.	☐	☐

1 bod

25 Který vzor podstatných jmen je v ukázce nejvíce zastoupen?

1 bod

26 Zvýrazněné slovní spojení v textu znamená:

- A) stále se hádat
- B) být stále naštvaný
- C) stále přemýšlet
- D) neumět se usmát

1 bod

27 Vyberte variantu, v níž jsou uvedena pouze podstatná jména pomnožná:

- A) nůžky, mýdlo, kalhoty, šaty, Pardubice
- B) Pardubice, šaty, narozeniny, pivo, nůžky
- C) narozeniny, šaty, kalhoty, nůžky, listí
- D) šaty, narozeniny, plavky, kalhoty, nůžky

1 bod

28 Rozhodněte, ve které variantě jsou správně napsaná velká/malá písmena:

- A) Kamarádka začala chodit do základní školy Byšice.
- B) Náš Obecní úřad před rokem přestěhovali na náměstí.
- C) V ulici Nad Přehradou mají velký výběr potřeb pro zvířata.
- D) Nábytek jsme si objednali z Jablonce Nad Nisou.

1 bod

29 Ve které variantě je **nesprávně** použito zájmeno **svůj**:

- A) Po dlouhém váhání si vybral svůj pokoj.
- B) Na kurzu jsme se učili o svých významných malířích.
- C) Nejprve si splňte svoje povinnosti a pak můžete jít ven.
- D) Naše sousedka nám s radostí ukázala svého nového psa.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 30

Pokud by se stalo, že si z internetového **obchodu** objednáte nesprávnou velikost **oblečení**, pošlete zboží zpět na naši adresu a **my** vám obratem pošleme správnou velikost.

(Renáta Drábová)

max. 2 body

30 Rozhodněte, zda jsou uvedená tvrzení o vyznačených slovech pravdivá (A), či nikoli (N):

- 30.1 Slovo obchodu je ve větě příslovečným určením způsobu.
- 30.2 Slovo oblečení je ve větě předmětem.
- 30.3 Slovo my je ve větě podmětem.
- 30.4 Slovo velikost je ve větě předmětem.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

NÁPOVĚDA

Zájmeno **svůj** – užijeme tehdy, jestliže přivlastňujeme podmětu, př. Každý hrad má svá tajemství.

Podstatná jména pomnožná – mají pouze tvar množného čísla, i když vyjadřují jeden kus, př. tepláky.

Podstatná jména slovesná – utvořena ze sloves, vyjadřují děj, př. zpracování, kopání.

PROSTOR PRO VAŠE POZNÁMKY

Blank space for notes with horizontal lines.